

Beszámoló

a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár 2021. évi tevékenységéről

Készítette: dr. Sós Csaba

igazgató

Hajdúszoboszló, 2022. március 10.

I.

Intézményünk működésének jogi környezete

Hazánkban „Magyarország Alaptörvénye „XI. cikk. (1) és (2) pontja deklarálja, hogy „Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez. Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével ... törvényben meghatározottak szerint anyagi támogatásával biztosítja”.

Magyarországon a kulturális tevékenység jogi háttérét és feltételeit biztosító, A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény kimondja, hogy

„A társadalom közös érdeke, a nemzetiségi kulturális hagyományok megőrzése, méltó folytatása, a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételeinek javítása, a polgárok életminőségét javító, érték gondozó tevékenységek, valamint az ezek megvalósulására létrejött intézmények és szervezetek működésének elősegítése, amely törekvés a kulturális alapellátás rendszerében testesül meg”.

„A közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél. A közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata”.

A fenti törvény módosításának 76. § (3) pontjában meghatározásra kerültek a közművelődési alapszolgáltatások, melyek alapján a települési önkormányzat kötelező feladata a törvényben meghatározottak szerint azok megszervezése, biztosítása.

A törvény alapján az EMMI 20/2018. (VII.9.) végrehajtási rendeletben határozta meg a közművelődési szakmai feladatok ellátására, a végzettségre, a szervezeti keretekre vonatkozó részletes szabályokat.

Hajdúszoboszló város Képviselő-testülete 7/2019. (III.21.) sz. önkormányzati rendeletével alkotta meg a helyi közművelődési rendeletét, melyben a törvény alapján az a-g) pontokban meghatározott közművelődési alapszolgáltatásokat vállalta fel kötelezően ellátandó feladatként.

A helyi sajátosságok és igények alapján differenciáltan a kötelező alapszolgáltatásokat az alábbi hét főcsoportba sorolja a rendelet, amelyből pont az első minden közösségi szinten kötelező feladat:

- a) művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- b) közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- c) az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása,
- d) a hagyományos közösségi, kulturális értékek átörökítése, feltételeinek biztosítása,
- e) az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- f) a tehetséggondozás- és -fejlesztés feltételeinek biztosítása,

g) a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

A szaktörvényhez kapcsolódóan az ágazati miniszter a 20/2018. (VII.9.) EMMI rendeletben *a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek tárgyi, infrastrukturális és személyei követelményeiről* rendelkezik.

Meghatározza a közművelődési szakmai feladatok ellátására, a munkakörök betöltéséhez szükséges végzettségre, a szervezeti keretekre vonatkozó részletes szabályokat.

Közművelődési alapszolgáltatások megvalósulásakor rendelkezésre kell állnia a szolgáltatás nyújtásába bevont szakembereknek, akik teljesítik a vonatkozó szakmai követelményeket.

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár az önkormányzat által fenntartott integrált közművelődési intézmény.

Az intézmény kötelezően ellátandó feladatait a többször módosított **Alapító Okirat** tartalmazza. **A jelenleg érvényes Alapító Okirat kelte és száma: HSZ/35602-2/2020.**

Az intézmény jogállása: Önálló jogi személy.

Feladat ellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján: Gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv.

Törzskönyvi azonosító számunk: 374035.

Az intézmény közfeladata a költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

1 – 910110 Közművelődési intézmények tevékenysége

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

kormányzati funkciósám	kormányzati funkció megnevezése
046030	Egyéb távközlés
082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
082043	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
082044	Könyvtári szolgáltatások
082091	Közművelődés – közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
082092	Közművelődés – hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása
082093	Közművelődés – egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
082094	Közművelődés – kulturális alapú gazdaságfejlesztés
083030	Egyéb kiadói tevékenység
086090	Egyéb szabadidős szolgáltatás

II.**Az intézmény azonosító adatai**

neve: **Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár**

rövidített neve: Kovács Máté VMKK

székhelye: Hajdúszoboszló, Szilfákalja 2.

tulajdoni lapszám: 2253

helyrajzi száma: 2307/6

Telefon: 52/558-800, fax: 52/557-693

Email cím: szoboszlokultura@gmail.com

I. sz. telephelye: Gyermek- és Ifjúsági Ház

székhelye: Hajdúszoboszló, Gönczy Pál u. 8.

helyrajzi szám: 913

tulajdoni lapszám: 933

II. sz. telephelye: Szabadtéri Színpad

székhelye: Hajdúszoboszló, József Attila u. 2.

tulajdoni lapszám: 2475/13

III. sz. telephelye: Bocskai Többfunkciós Rendezvényközpont

székhelye: Hajdúszoboszló, Hősök tere 18.

helyrajzi szám: 2245

III.

Működésünk általános alapelve

A **Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár** küldetése, hogy a városunkban élő polgárok és az itt üdülő vendégek számára minőségi kulturális, közművelődési, könyvtári szolgáltatásokat biztosítson, ezzel megvalósítva a kulturális esélyegyenlőséget.

Minél sokszínűbb és változatosabb tartalmi és formai struktúrában, magas szakmai színvonalon minőséget és értéket közvetítve, a különböző társadalmi csoportok és korosztályok igényeit figyelemmel kísérve segítse és alakítsa Hajdúszoboszló kulturális folyamatait, hozzájárulva a városfejlesztési célok megvalósításához a kultúra eszközeivel annak érdekében, hogy Hajdúszoboszló élhető, környezeti szempontból magas minőségű, a lakosság és a turisták számára egyaránt vonzó hely maradjon.

A Minősített Közművelődési Intézmény Címet 2019-ben immár második alkalommal érdemelte ki a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár. E rangos címet azok az intézmények kaphatják meg az EMMI által kiírt pályázat alapján, amelyek a közművelődés minőségfejlesztésének alkalmazásával kiemelkedő teljesítményt nyújtanak. Az intézmény által végzett valamennyi közművelődési tevékenység megfelel a legfontosabb jogszabályi követelményeknek és a pályázott tevékenységi formában érvényesülnek a minőségfejlesztési alapelvek.

A Minősített Közművelődési Intézmény Cím elnyerése feltételezi az intézmény nyitottságát a folyamatos fejlesztés iránt.

Intézményünk országos szakmai hírnevét mutatja, hogy a Magyar Népművelők Országos Vándorgyűlésének, a Nyugdíjas Népművelők Vándorgyűlésének voltunk rendezői, helyszínadói. A Magyar Fesztiválszövetség intézményünkben rendezte meg szakmai napját. Megyei szakmai közművelődési és könyvtári fórumoknak is helyszíne voltunk több alkalommal. A Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár digitalizálás témakörében szakmai napját intézményünkben tartotta.

IV.

Erőforrásaink 2021-ben

Intézményünk 2021-ben működésének egyik legnehezebb évét élte meg. A Covid-19 járvány a művelődési központ és könyvtár mindennapjait is felülírta. A koronavírus világjárvány okozta veszélyhelyzet miatt intézményünk az év első hónapjaiban (áprilisig) bezárni kényszerült, és a hátralevő hónapokban is csak korlátozó intézkedések mellett működhetett. A járványhelyzet következtében működésünk kiszámíthatatlanabbá vált, jelentősen megnehezítette, többletkiadásokkal terhelte a rendezvények lebonyolítását.

A bezárás idején munkatársaink online tartották a kapcsolatot látogatóinkkal internetes játékokon, idegennyelvi (angol) szakkör megtartásán keresztül. A korlátozásokra figyelemmel

később is igyekeztünk tevékenységünket egyre inkább kiterjeszteni az intézmény falain kívülre. Rendhagyó órát és osztálytermi színházi előadásokat szerveztünk ki az iskolákba, szabadtéri díszparkokat alakítottunk ki húsvét és halloween alkalmából, gyereknap alkalmából pedig szabadtéri játékokkal és térzenével kedveskedtünk azoknak a családoknak, akik védettségi igazolvány hiányában nem léphettek be intézményünkbe.

A könyvtár dolgozói a bezárás alatt karantén könyvtár szolgáltatást biztosítottak az olvasók számára, miközben elvégezték a könyvtári állomány selejtezését, a könyvtári alapidokumentumok felülvizsgálatát. Mindemellett elvégeztük az intézmény szükséges fertőtlenítését, nagytakarítását, festését, karbantartását.

Pénzügyi erőforrásaink növelése érdekében a karantén ideje alatt is több pályázati kérelmet nyújtottunk be. Sikeresen pályáztunk a **Csoóri Sándor Program** kiírásaira, melynek eredményeként összesen **900.000 Ft**-al nőtt intézményünk költségvetése. Az önkormányzat sikeresen nyújtott be kérelmet az **EMMI** által „**Előadó-művészeti szervezetek többlettámogatása**” címen meghirdetett pályázati felhívás két programjára is, melyek szakmai anyagát intézményünk készítette el. Ezáltal **7.993.414 Ft**-al járultunk hozzá az önkormányzat költségvetéséhez.

Sikeres egyeztetéseket folytattunk rendezvényeink lehetséges szponzoraival.

Csatlakoztunk továbbá a **Déryné Programhoz is**, melynek köszönhetően egész évben ingyenes előadások lehívására nyílt lehetőségünk.

V. A közművelődési feladatellátás létesítményi, technikai és tárgyi feltételei

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár tárgyi és technikai fejlesztését folyamatos feladatunknak tekintjük, amely a minőségi, tartalmi munka elengedhetetlen feltétele. Tárgyi feltételeink a rendezvények lebonyolításához és a foglalkozások megtartásához adottak.

Az elmúlt évek hazai és uniós pályázatainak köszönhetően folyamatosan bővítettük, modernizáltuk technikai eszközparkunkat.

Tárgyi eszközeinket ennek megfelelően 2021-ben is bővítettük a napi szakmai munkát, karbantartást elősegítő eszközökkel (szkenner, leolvasó, dekorációs elemek, lombszívó, akkumulátoros flex és fúró, apróbb javításokhoz szükséges szerszámok, párástóló ventilátor, gázpalackok). Kezdeményeztük egy új jegyértékesítő szoftver kialakítását.

A telephelyeinkre vásároltunk kézfertőtlenítő állványokat, továbbá egy ózongenerátort. Új zászlókat szereztünk be. Az előző évekhez viszonyítva nagyobb mennyiségben szereztünk be fertőtlenítőszeret, valamint munkatársainknak is biztosítottuk a maszkokat és gumikesztyűket.

A higiénikus takarítás biztosítása érdekében nagyteljesítményű porszívót vásároltunk. A jogszabály által előírt összeget fordítottuk könyv- és folyóirat beszerzésre.

A legnagyobb változást és egyben nehézséget 2021-ben az okozta, hogy intézményünk teljes egészében átvállalta a Szabadtéri Színpad karbantartását, a telephely zavartalan működtetéséhez szükséges technikai feltételek megteremtését.

VI. Az intézmény személyi feltételei

A művelődési központ és könyvtár személyi összetételében a legnagyobb változást a hiányzó szakmai és technikai álláshelyek betöltése jelentette. Hosszú évek után betöltöttük a közművelődési igazgatóhelyettesi álláshelyet, továbbá 1 fő művelődésszervezővel, 1 fő könyvtári asszisztenssel, 1 fő adminisztrátorral, 1 fő karbantartóval bővítettük állományunkat, miközben a fluktuáció a minimumra korlátozódott. A határozott idejű munkaszerződéseket határozatlan idejűre módosítottuk, megerősítve ezzel, hogy a jó és megbízható munkatársakra hosszútávon számít intézményünk.

Az EMMI által meghirdetett, 20 %-os ágazati bérfelzárkózásra fordítható pályázati felhívásra sikeres pályázati kérelmet nyújtottunk be, ezáltal az intézmény összes dolgozója béremelésben részesülhet.

Az intézmény állandó dolgozóinak munkáját – különösen a frekventált nyári szezonban – diákok segítették.

VII. Pénzügyi-gazdasági erőforrásaink

Az Államháztartási törvény rendelkezése alapján intézményünk gazdálkodási jogkörét tekintve gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szervként működik 2015 júliusától. A pénzügyi feladatokat az önkormányzat által alapított Hajdúszoboszlói Gazdasági Szolgáltató Intézmény (HGSZI) végzi, a munkakapcsolatot Együttműködési Megállapodás rögzíti.

Nagy biztonságot jelent pénzügyi feladatainak ellátásában, hogy 2020 tavaszától intézményünk lehetőséget kapott 4 órában egy gazdaságvezető helyettes alkalmazására. Munkavégzésének helye az intézményünkben van, ami biztosítja a gazdálkodással kapcsolatos sokrétű feladat napi zökkenőmentes ellátását.

Működésünk pénzügyi feltételeit a fenntartó önkormányzat biztosítja, mely kiegészül az intézmény saját bevételeivel és esetlegesen pályázati támogatással.

A feladat ellátását szolgáló vagyon tulajdonjogát, a vagyon feletti rendelkezés jogát Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló rendelete alapján használjuk. A pénzügyi jogszabályban előírt tevékenységet meghatározó szabályzatokkal az intézmény rendelkezik, melyek aktualizálása folyamatos.

A pénzügyi beszámoló alátámasztja, hogy intézményünk a betervezett feladatait teljesítette, gazdálkodásunk tervszerű volt.

Költségvetésünk bevételi forrásai:

- fenntartói támogatás,
- saját szolgáltatásaink bevétele,
- pályázati támogatások.

VIII.

Bevételek és kiadások alakulása 2021-ban

Bevételek

Saját bevétel

Az intézmény saját bevételének eredeti előirányzata 40.077 e Ft volt, módosított előirányzata 33.452 e Ft, míg a teljesítés 33.447 e Ft. A módosítás csökkenése a 2021.évi járványhelyzet miatt történt, intézményünk az év első öt hónapjában zárva volt, nem tudta megtartani a betervezett programokat, rendezvényeket, koncerteket, előadásokat és szakköröket. Termeinket sem tudtuk a betervezettek szerint bérbe adni, szervezetek, egyesületek, külső igénylők részére. Saját bevételünket, előirányzatát először 4.744 e Ft-al, majd további 5.581 e Ft-al kellett csökkenteni. Azért az előirányzat csökkentések mellett voltak területek, ahol többletbevételeket tudunk megvalósítani.

Költségvetési támogatás

Az eredeti előirányzat 275.258 e Ft, a módosított előirányzata 270.637 e Ft volt a 2021. évben.

A támogatás csökkenés 11.837 e Ft, mely a meg nem tartott rendezvények, ehhez kapcsolódó nem igényelt szolgáltatások összegeiből tevődik össze.

A támogatás 7 216 e Ft növekedés a lenti többlettámogatásokból tevődik össze:

• Könyvtári érdekeltség-növelő támogatás	2.943 e Ft
• Rendezvények támogatása	4.270 e Ft
• Kompenzáció	3 e Ft

Költségvetési maradvány

A 2020. évi költségvetési maradvány 65.088 e Ft volt. A maradványból 37.511 e Ft elvonásra került, amely a béren kívüli juttatások, közlekedési költségtérítés és közüzemi díjak maradványa. Az elvonás feletti részből 27.577 e Ft kötelezettséggel terhelt maradvány. A költségvetési maradvány teljes összegben felhasználásra került, amellyel a fenntartó felé elszámoltunk.

Átvett pénz

Működési célra átvett pénzeszközök összege **3.109 e Ft**, amelynek felhasználása diákfoglalkoztatás támogatásában és rendezvények megvalósításában teljesült.

Támogató	Támogatás célja	Összeg (e Ft-ban)
Hajdú – Bihar megyei Kormányhivatal	Diák foglalkoztatás bértámogatása	879
Emberi Erőforrások Minisztériuma	Népzenei együttesek, népdalkörök szakmai támogatása	900
Vállalkozások, magánszemélyek	Rendezvények támogatása	1 330
Összesen:		3 109

Kiadások

Személyi juttatások

A személyi juttatások eredeti előirányzata 78.837 e Ft, a módosított előirányzat 75.311 e Ft, míg teljesítése 72.341 e Ft volt. A személyi juttatások előirányzatának csökkenése mögött több tényező is áll. Egyrészt nyári szabadtéri rendezvényeink és a szilveszteri programunk magas színvonalú megvalósítása érdekében a személyi kiadások soráról átcsoportosítást végeztünk a dologi kiadások sorára, így nem volt szükséges pótelőirányzatot kérni a fenntartótól.

Munkaadókat terhelő járulékok

A munkaadókat terhelő járulékok eredeti előirányzata 13.284 e Ft, a módosított előirányzata 12.617 e Ft, míg teljesítése 10.962 e Ft volt, igazodva a személyi juttatások előirányzatának teljesítéséhez. A munkaadókat terhelő járulékok eredeti előirányzat csökkenése követi a személyi kiadások csökkenését.

Dologi kiadások

A dologi kiadások eredeti előirányzata 223.214 e Ft, a módosított előirányzat 233.150 e Ft, míg teljesítése 208.641 e Ft volt. A dologi kiadások előirányzatának változását mind csökkenés és mind növekedés is érintette.

Az előirányzat csökkenése mögött a rendezvények, előadások, koncertek, fesztiválok, szakkörök, szolgáltatások szüneteltetése áll, mivel intézményünk május közepéig zárva tartott.

Az előirányzat növekedése mögött a személyi kiadások és a munkaadókat terhelő járulékok soráról történő átcsoportosítás áll, rendezvényeink színvonalának emelése érdekében.

Befektetett eszközök

Befektetett eszközök beszerzésére 13.697 e Ft-ot fordítottunk. Informatikai eszközökre 1.025 e Ft-ot, egyéb gépek, berendezések (pl: porszívó, hógép, fűnyíró,) beszerzésére pedig 1.007 e Ft-ot fordítottunk. A könyvtári könyvek beszerzésének aránya a korábbi évekhez képest jelentősen megemelkedett, ennek oka a könyvtári érdekletségnövelő támogatás jelentős emelkedése.

Selejtezés

2021-ban a tárgyi eszközök állományának és értékének felülvizsgálata megtörtént. Selejtezést végeztünk a Leltározási és selejtezési szabályzatunknak megfelelően. 2021 május első felében igazgató váltás miatt átfogó leltározás eredményeként került sor az intézményvezetői munkakör átadására.

Intézményünk gazdálkodása 2021-ban megfelelt a jogszabályi, és önkormányzati előírásoknak.

IX. Szakmai feladatainkat meghatározó szempontok

Célunk, hogy a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár, mint integrált közművelődési intézmény kulturális és közösségformáló szerepet töltsön be

- az általa felvállalt értékrenddel, programkínálatával, szolgáltatásaival,
- legyen meghatározó szellemi központja városunk kulturális életének,
- legyen bázisa a művelődni vágyó öntevékeny közösségeknek, a művészetekre fogékony polgároknak,
- biztosítsa az egész életre kiterjedő tanulás feltételeit,
- járuljon hozzá a tehetséggondozás- és fejlesztés feltételeinek biztosításához,
- minden korosztály találjon a kulturális kínálatunkban olyan programot, amelyre szívesen látogat el, ahol együtt lehet hasonló érdeklődésű társaival,
- értéket, minőséget közvetítsünk látogatóink számára,
- változatos programkínálattal járuljunk hozzá a város turisztikai vonzerejének növeléséhez,
- erősítsük Hajdúszoboszló jó hírnevét a közművelődés országos rendszerében.

X. Az intézmény szakmai tevékenysége

Szakmai munkánkat 2021-ben is a közművelődésre vonatkozó szaktörvények és rendeletek, **Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának** a helyi közművelődésről szóló rendeletében meghatározott feladatok, az **Alapító Okiratunk**, stratégiánkban megfogalmazott általános célok, a látogatói igények és az intézményi sajátosságok határozták meg.

Közművelődési tevékenységünk

2021-ben is támogattuk a helyi kulturális kezdeményezéseket, szakmai tudásunkkal, tapasztalatunkkal, az intézmény technikai- és személyi háttérével segítettük, bátorítottuk azokat.

Munkánk során fontosnak tartjuk **a város civil szervezeteivel, kisközösségeivel való szoros együttműködést**, ezzel segítve partnerszervezeteink munkáját. Kulturális központunkban helyszínt és szakmai háttértámogatást nyújtunk a fenntartásunkban működő szakköröknek, közösségeknek továbbá egyesületeknek, illetve mindazoknak, akik szakmai segítséget kérnek tőlünk.

Kevés olyan rendezvény van a városban, amelyben valamilyen szerepkörben ne jelenne meg intézményünk munkatársainak munkája.

Helyi értékmegőrző munkánk során a továbbiakban is erősíteni kívánjuk a civil szervezetek, vagy éppen szervezet nélküli kisközösségek kezdeményezéseit.

Intézményünk bázisa a művelődni vágyó, öntevékeny közösségeknek, a művészetekre, alkotásra fogékony polgároknak. Programkínálatunk összeállításánál célunk az, hogy minden korosztály találjon olyan programot, amelyre szívesen ellátogat, mely értéket, minőséget közvetít számára.

Rendezvényeink összeállítását meghatározza az a tény is, hogy városunk az ország egyik legismertebb és leglátogatottabb gyógyhelye. Évente több százezren keresik fel Hajdúszoboszlót pihenés, gyógyulás és szórakozás céljából, melyhez intézményünk a szabadidő eltöltésének változatos lehetőségeivel járul hozzá. Célunk 2021-ben is az volt, hogy az intézmény kulturális attrakcióival erősítse a város turisztikai kínálatát, hírnevét, vonzerejét.

Ismeretterjesztés

Célunk a társadalom- és természettudományok, a technika eredményeinek, a művészet értékeinek közérthető módon való közvetítése minden korosztály számára, ezzel az általános műveltségi színvonal emelése, valamint a szakmai ismeretek bővítése. Az ismeretterjesztés leggyakoribb formája intézményünkben az előadás, ahol helyi és országosan ismert, a helyi közönség által is javasolt előadók tartanak előadásokat.

Előadóink 2021-ban többek között: Bieliczkyne Buzás Éva, Bauer Barbara, Bosnyák Viktória, Áfra János, Dr. Cs. Tóth János, Spitzer Gyöngyi (Soma), Szabó Miklós, Gyönyörű Zsigmond, Galánfi András, Gencsi Zoltán, Földes László (Hobo)

Tovább folytatódott 2021-ben és folytatódik is az utóbbi évek egyik legsikeresebb és legnépszerűbb előadás-sorozata a **Világkóstoló**. Szabó Miklós világjáró előadásain egzotikus tájakkal, szokásokkal, ízekkel ismertette és ismerteti meg a hallgatóságát.

A korábbi évekhez hasonlóan közreműködtünk az Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlat megszervezésében.

Szeptemberben a Polgármesteri Hivatallal közösen rendeztük meg az Autómentes Mobilitási Hetet (vetélkedők, rajzverseny, Kresz-információk, stb.).

Ismeretterjesztő tevékenységünkben nélkülözhetetlen partnereink a városban működő civil szervezetek. Kapcsolatunkat együttműködési megállapodások rögzítik.

Kiállítások

Nagy hagyománya van kiállítási tevékenységünknek, évente tizennégy-tizenhét kiállítás rendezésével. A kiállítási tevékenység sokféle fajtáját és formáját alkalmaztuk. Rendeztünk már műtárgy-, helytörténeti-, hobbi-, emlék-, és természettudományi kiállítást. Bemutakoztak helyi, országosan és nemzetközileg is elismert amatőr- és hivatásos képzőművészek, népművészek. A megnövekedett kiállítótér adottságaival, felszereltségével tovább bővültek lehetőségeink a kiállítási területen is. Az új intézmény kiállítóterme elnyerte a látogatók és a művészek egyöntetű elismerését, hiszen méltó helyszínt biztosít a kiállításoknak.

A **Galériában** egész évben hónapról hónapra váltották egymást a különböző tematikájú (képzőművészeti, népművészeti, rocktörténeti stb.) kiállítások.

2021. évi kiállításaink többek között: Zella kreatív baba kiállítás, Szoboszló Art Műhely, Nyári karácsony - Műterem a téren avagy mű terem a téren, Az első magyar rocklegendák vándorkiállítás, Galánfi András népi- és iparművész szabadtéri kiállítása, Szurcsik József - Időkép kiállítása, Töttös Kata Szép ami szép című kiállítása, Hajdúszoboszló élő népművészete

Művelődő közösségek

Tevékenységeink között fontos szerepet töltenek be alkotó-, művelődő közösségeink, előadó-művészeti csoportjaink. Szinte minden korosztály részére vannak szervezett klubjaink, szakköreink is, melyek eredményesen működnek. Stratégiai fontosságúnak tartjuk a közösségfejlesztésben betöltött szerepük miatt működési feltételeik folyamatos fejlesztését, eredményeik megőrzését, nyilvánossá tételét, bevonásukat az intézmény társadalmi kapcsolatának erősítésében. Csoportvezetőink az adott területen kiemelkedő tudással, kompetenciával rendelkeznek. Véleményüket, javaslataikat beépítjük programjainkba.

Alkotó és előadó-művészeti közösségeink 2021-ben

- csipkeverő,
- foltvarró,
- hímző,
- tűzzománc,
- kosárfonó
- citeraszakkör
- Derús Alkony Népdalkör,
- Bárdos Lajos Városi és Pedagógus Énekkar
- Felnőtt képzőművész kör
- Matematika tehetséggondozó szakkör

- Angol szakkör
- Olasz szakkör

A **Foltvarró szakkör** vezetője Kiss Sándorné. Szakmai munkájukat 2018-ban kiállításon mutatták be intézményünkben.

Hímző szakkörünk vezetője Szabó Gyöngyi. Rendszeres résztvevői a Szoboszlói Folkhétvégének is.

Kosárfonó szakkörünk vezetője Hell Tibor. Heti rendszerességgel tartja foglalkozásait felnőtt résztvevőkkel. Az évek óta működő szakkör résztvevői a foglalkozásokon elsajátították a kosárfonó mesterség alapjait.

Csipkeverő szakkörünk több évtizede működik Vietorisz Aranka vezetésével. Szakmai kapcsolatot tartanak fenn az ország csipkeverő szakköreivel, a Folkhétvégén rendszeresen részt vesznek.

Alkotóművészeti közösségünk **tűzzománc szakkörünk**, melynek vezetője Őri Borbála. Pályázati támogatásból gazdagították technikai felszereltségüket, eszközeiket, melynek eredményeit különböző pályázatokon mutatták meg.

Kiemelkedő eredményekkel büszkélkedhet **citera szakkörünk** Hellné Kádár Edit vezetésével.

Bárdos Lajos Városi és Pedagógus Énekkar a város legrégebben működő művészeti csoportja, jelenlegi művészeti vezetője Szentpáliné Pál Beáta.

A **matematika tehetséggondozó szakkörben** Deli Lajos tanár úr vezetésével évtizedek óta igazi tehetséggondozás folyik 5.- 6. osztályos tanulók számára. A szakkör tagjai eredményesen vesznek részt országos versenyeken.

2017-ben a **felnőtt képzőművész kör** vezetését Komiszár János Holló László díjas festőművész vette át.

2021-ben egy **angol és egy olasz szakkörrel** újítottuk meg az intézmény szakköri kínálatát.

Rendezvények

Közművelődési programjaink kínálatában a **legnagyobb létszámban látogatott**, éves szinten a legtöbb érdeklődőt vonzó szakmai terület. A rendezvényeink sokszínűségét és gyakoriságát meghatározza az a tény is, hogy városunk az ország egyik legismertebb és leglátogatottabb gyógyhelye. Évente több százezren keresik fel Hajdúszoboszlót pihenés, gyógyulás és szórakozás céljából, melyhez intézményünk a szabadidő eltöltésének változatos lehetőségeivel járul hozzá.

Rendezvényeink szervezése kiterjed az egyetemes-, a nemzeti-, a kisebbségi kultúra értékeinek megismertetésére, az ünnepek kultúrájának gondozására, a hagyományápolásra, valamint az egyéni és csoportos szabadidő eltöltését szolgáló szórakoztató rendezvényekre, amelyeknek rendkívül változatos formái, alkalmi vannak intézményünkben. A tevékenységi forma minden fajtáját és formáját alkalmazzuk.

A 2021-es évre megfogalmazott rendezvénytervünket a világjárvány jelentősen befolyásolta, mivel májusig az intézmény bezárásra kényszerült.

Emiatt elmaradtak szakköri foglalkozásaink, kiállításaink, és többek között a sokéves hagyományra visszatekintő Tavasz Művészeti Napok rendezvénysorozat.

Első rendezvényünk a Húsvét alkalmából megrendezett **Húsvéti Tojásparc** volt, melynek kialakításába számos társintézményt, civil szervezetet vontunk be. A civileket átfogó

kezdeményezés eredményeként jött létre novemberben a **Halloween Park**, melyet szintén intézményünk koordinált.

A pandémiás korlátozások feloldását követő első nagyobb rendezvényünk a **Gyermeknap program sorozat** volt, melynek keretében három napon át több helyszínen zajlottak az események.

Nyári rendezvénysorozatunk, a **Szoboszlói Nyár** 2021 júliustól vette kezdetét. Két hónapon át folyamatosan kerültek megrendezésre a programok a **Szabadtéri Színpadon** és a **Szent István Parkban**. A Szabadtéri Színpad (rossz idő esetén a Művelődési Központ színházterme) számos esetben teltházas koncerteknek, operett műsoroknak, színházi előadásoknak adott helyet, többek között **Ivan and the Parazol**, **Made in Hungária musical**, **Meseautó**, **A medve nem játék**, **Szandi koncert**, **Budapest Bár**, **Mészáros János Elek műsora**, **Swing á la Django** és **Horányi Juli koncert**, **Kökény Attila koncert**, **ZSÉDA**, **Besh o droM koncert**, **Palya Bea**, **Debrecen Dixieland Band**, **Prohibition Stompers**, **Benkó Dixieland Band**, **Hot Jazz Band**, **Budapest Ragtime Band**, **Éles Gábor Trió**, **Budapest Gipsy Swing** és **Szöke Nikoletta**, **Füred Dixieland Band** és **Falusi Mariann**, **Wellhello koncert**. Ezen rendezvényeink egy része belépődíjas volt. A Szent István Parkot eközben két hónapon át ismét a **helyi civil kulturális csoportok** vették birtokba. A repertoárt tovább színesítették a rendszeresített **térzenei fellépések**, vagy az immár második alkalommal a strand főbejárata előtt megrendezett „**Mű terem – műterem a téren**” című interaktív képzőművészeti program. Kiemelt szabadtéri tárlatunk volt **Galánfi András** hajdúszoboszlói Kossuth –díjas fafaragó iparművész alkotónk rendhagyó szabadtéri kiállítása.

Hagyományos szabadtéri rendezvényeink mindegyikét a szokásos időpontban rendeztük meg, az előző évekhez képest sok esetben bővített kulturális tartalommal. A három napon át megrendezett **Szoboszlói Folkhétféje** nemcsak neves fellépőknek adott helyet, de egy sok tekintetben megújult **népművészeti kézműves vásárnak** is. Emellett igyekeztünk a rendezvényt még inkább család- és gyerekbaráttá tenni. A **Szoboszlói Dixieland Napok** fellépőit mindhárom nap teltházás közönség fogadta. A **Kösely kupa – Hajdúszoboszlói Lovasfesztivál** keretében 2021-ben két pályán zajlottak a versenyek, melyeket látványos bemutatók, kulturális programok (táncház, gyermekjátékok) tarkítottak. A szervezésben részt vett a **Hajdúszoboszlói Lovassport és Hagyományőrző Sportegyesület**.

Szeptemberben főszervezői voltunk a sokak által várt **Örömnapi**, és a nagy érdeklődés mellett lezajlott **Szoboszlói Gasztro- és Bornapoknak**, melyet a gasztrofesztiválok sorában novemberben a **Márton Napi Libalakoma** követett. Gasztrorendezvényeinken a vendégek **hagyományos népi ételeket** kóstolhattak, valamint helyi és meghívott borászatok, pálinkaházak, sörházak termékeit fogyaszthatták. Nagyrendezvényeinken neves zenei fellépők szórakoztatták a nagyszámú közönséget. Neves fellépőink voltak **Pély Barna**, **Korda György** és **Balázs Klári**, **Emílió**, **Gáspár Laci**, **Kocsis Tibor**, valamint meghívott Dj-k és helyi művészeti csoportok is szórakoztatták a nézőket.

Ősztől a Művelődési Központ színháztermében rendszeresítettük a színházi előadásokat: Pindroch Csaba és Verebes Linda - Mr. és Mrs., Harsányi Gábor - Nejem a neten, Déryné Program - János vitéz

Kivételesen mindegyik teltházás érdeklődés mellett valósult meg.

Nóta- és operett műsoraink (Mészáros János Elek, Homonnay Zsolt, Szabó P. Szilveszter, Kerényi Miklós Máté, Kardffy Aisha) korosztálytól függetlenül közkedveltnak bizonyultak, csakúgy, mint táncházaink, melyek egy részét a Szabó László Alapfokú Művészeti Iskolával közösen szerveztük meg (gyakran kézműves foglalkozásokkal kiegészítve).

Decemberben főszervezői voltunk a szokásos adventi programoknak, a **Szoboszlóra költözik a Mikulás**, valamint az **Óévbúcsúztató Szilveszteri Csergetés** elnevezésű rendezvényeknek (utóbbit a **Bikini** együttes koncertje zárta). Kiemelten fontosnak tartjuk a helyi hagyományok megőrzését.

Kiemelt figyelmet fordítottunk az országban egyedülálló „szilveszteri csergetés” hagyományának ápolására. A főszerep a csikós- és pásztorruhába öltözött hagyományörzőké, akik ostopattogatással és kolompolással űzik el az óévet. A rendezvényt az előző évekhez képest több, mintegy nyolcvan hagyományörző tisztelte meg, legnagyobb számban hajdúszoboszlóiak, de számos más településről is érkeztek (Hortobágy, Debrecen, Hajdúböszörmény, Balmazújváros, Pocsaj, Vecsés, Bölcse, Kisújszállás, Földes, Püspökladány, Karcag, Nádudvar, Báránd, Biharnagybajom, Sáp, Sata, Sajókeresztúr).

17 órától vette kezdetét a látványos felvonulás, amely idén kiegészült Gyönyörű Zsigmond táncos vőfély narrációjával, a hajdú dicsőítő nótákat és a menetben török dallamokat játszó Sonivius Vappae zenekar kíséretével, valamint a Crux Alba középkori tűzérségi bemutatójával, míg a kisebbek a Kalandozó Komédiium történelmi játékdarabban teheték próbára ügyességüket.

Intézményünk főszervezőként vett részt nemzeti ünnepeink mindegyikének (**Nemzeti Összetartozás Napja, Városnap, Október 23.**) lebonyolításában.

Az előző évvel ellentétben megtarthattuk névadónk születésének évfordulóját. A felnőtt- és gyermekkönyvtár a korlátozások feloldását követően rendszeresítette olvasás népszerűsítő foglalkozásait.

Közösségi szolgáltatás

A felújított épület adottságai biztosítják a minőségi közösségi szolgáltatást látogatóink számára. Partnereink igényeinek megismerésére, kielégítésére munkatársaink különös figyelmet fordítanak. Célunk, hogy legyen egy hely, ahol az emberek egymásra találnak. Célunk, hogy tevékenységünkkel erősítsük intézményünk közösségi kapcsolatépítő szerepét, melyhez tárgyi és személyi feltételeink is adottak. A megújult felnőtt könyvtárban tágas, világos, panoráma üveglakokkal körülvett kényelmes olvasóterem és tíz korszerű számítógéppel felszerelt internetszoba is várja az olvasni, internetezni szerető vendégeket. Az épületben térítésmentes WIFI-hálózat is működik, információs pultunknál segítőkész kollegák adnak tájékoztatást az érdeklődőknek. Az előtérben elhelyezett elektronikus információs felületen folyamatosan friss információk, programok olvashatók.

A művelődési központ kiadásában jelenik meg a **Szókimondó** havi kulturális folyóirat, amely 2021-ben önálló facebook oldallal, és számos új előfizetővel gazdagodott.

Látogatóink, közönségünk tájékoztatása több csatornán történik, nyomtatott és elektronikus formában. Rendezvényeinkről nyomdai vagy fénymásolással készült meghívók, plakátok, műsorfüzetek, szórólapok készülnek.

Intézményünk elérhető Facebook oldalunkon, ahol a látogatói nézettségi szám 2021-ben jelentősen emelkedett.

Jó kapcsolatot ápolunk a helyi-megyei és országos **médiuumokkal**. Rendezvényeinkre felfigyelt az országos média, több rendezvényünkről tudósított az MTVA M1 és M5-ös csatornája.

Származtatott szolgáltatások

Intézményünk széles társadalmi rétegek számára kínálja ezt a szolgáltatást a látogatók komfortérzetének növelése érdekében azért, hogy szívesen térjenek be az intézménybe. A **könyvesbolt** vállalkozásban üzemel. Könyvbemutatók, író- olvasó találkozók alkalmával a bolt biztosítja a könyvvásárlási lehetőséget.

Vállalkozó üzemelteti az intézmény földszintjén kialakított **kávézót**. A látogatók szeretik és igénylik ezt a szolgáltatást, amely a társas együttlét egyik helyszíne.

A Polgármesteri Hivatal Humán-Közszolgáltatási Irodájával közösen szervezzük minden év nyarán általános iskolások részére a **nyári napközis tábort**.

Szabad kapacitásunk terhére termeinket külső szervek részére bérbe adjuk. Évente az ünnepnapok kivételével a kulturális központ nyitva áll a látogatók előtt. Termeink légkondicionáltak, az őszi-téli időszakban ruhatár is szolgálja a vendégek kényelmét.

Könyvtár:**1. Rövid összefoglaló**

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár 2021. évi munkáját jelentős mértékben befolyásolták a járványhelyzettel összefüggésben meghozott kormányrendeletek. 2021-ben intézményünkben könyvtári szakmai szempontból az újraindítás előtti időszakot háttér munkák, mint könyv-és folyóirat beszerzés, feldolgozás, adatbázis építési és apasztási munkafolyamatok, nyilvántartások, statisztikák, beszámolók, munkatervek vezetése, készítése, valamint a helytörténeti és helyismereti adatbázis építése jellemezték.

a.)Trendek, eredmények, sikerek

Eredményesnek tekinthetjük az óvodai és iskolás csoportok részére tartott könyvtárnépszerűsítő foglalkozásainkat, melyeken a projektor használatát preferáltuk. Kézműveskedő alkalmainkon népszerű volt a mozaikozás és a levendulakép készítése. Célul tűztük ki a könyvtárak és a közoktatás közötti kapcsolat erősítését. Az irodalmi sétát a Kulturális Örökség Napjai alkalmából (Bieliczky-szoba meglátogatása) könyvtári szakmai jó gyakorlatot kialakító, népszerűsítő fejlesztési programnak szántuk. További sikerként értékelendő az egyre népszerűbb szolgáltatásként működő karantén könyvtár, melynek népszerűsége jelentős mutatókkal bírt.

b.) tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

- Az OPAC katalógus otthoni elérésűvé vált
- lapszkenner a felnőttek könyvtári olvasóterembe
- vetítővászon beszerzése a gyermekkönyvtári részlegre

c) az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

- új, szakképzett kolléganő érkezése februárban megüresedett helyre, külön öröm, hogy 3 évet már dolgozott intézményünkben
- új vezető májusi érkezése új lehetőségeket teremtett

2. Stratégiai célok

a.) Az intézményvezetői pályázatban lefektetett alapelvek alapján időarányosan megvalósultak az intézményi stratégiai célok.

b) A legfontosabb pályázatunk a Kello 'Könyvet a könyvtáraknak' pályázata volt, amely segítségével 100 ezer Ft értékben gyarapodott könyvtárunk kitűnő minőségű könyvekkel, nagy segítség számunkra az NKA folyóiratainak ingyenes rendelkezésre bocsátása is, ami felbecsülhetetlen értékű.

3. Szervezet

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár integrált közművelődési intézményként működik, önkormányzat által fenntartott költségvetési intézmény. Az 1997. évi CXL. törvény szerint közművelődési és nyilvános könyvtári feladatokat lát el. Az intézmény szervezeti felépítését a 2021 februárjában elfogadott SZMSZ tartalmazza. A könyvtár szakmai önállóságát megtartva végzi tevékenységét. A munkáltatói jogokat az intézményvezető gyakorolja. Az általa kinevezett könyvtárvezető a könyvtárszakmai feladatok megvalósulásáért felelős.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata a törvényben foglaltaknak megfelelően az intézmény rendelkezésére bocsátotta a nyilvános könyvtári ellátásra, állománygyarapításra fordítható keretösszeget, melyet a könyvtár a gyűjtőkori szabályzatban meghatározott irányelveknek és az olvasói igényeknek megfelelően fordított a gyűjtemény fejlesztésére.

A 2020 novemberétől életbe lépett törvénymódosítás alapján a dolgozók közalkalmazotti státusza megszűnt, a továbbiakban a Munka Törvénykönyve szabályozza munkaviszonyukat. Ez a változás fordulópont volt a könyvtári szervezet életében. A könyvtári dolgozók közül senki nem vállalta az új foglalkoztatás feltételeit. A megüresedett álláshelyeket négy szakképzett, gyakorlott, diplomás könyvtárossal töltöttük be, és állományban van még egy szakképzett könyvtáros munkatárs is, aki jelenleg GYED-en tartózkodik. Szakmai tapasztalatainak köszönhetően – leszámítva a pandémia okozta nehézségeket – a könyvtári szakfeladatok ellátása a törvény által előírt, szakmai előírásoknak megfelelően folytatódik.

4. Infrastruktúra

A könyvtár és az egész épület fizikai tereinek állapota megfelel a 21. század követelményeinek és kihívásainak. Korszerű tereinknek és az intézményben működő liftnak köszönhetően mozgásukban korlátozott, kerekesszéssel közlekedők is akadálymentesen látogathatják az intézményt.

A felnőtt könyvtárban tizenegy, jól felszerelt asztali számítógép áll az olvasók rendelkezésére, melyeket térítési díj ellenében használhatnak. A felnőtt könyvtárban dolgozó kollégák munkaállomásai összeköttetésben állnak az ott elhelyezett nyomtatóval, kérés esetén reprográfiai szolgáltatásokat is tudunk nyújtani. A gyermekkönyvtárban lévő négy számítógépből segíti az olvasók tájékozódását. Tárgyi eszközeinket 2021-ben is bővítettük a napi szakmai munkát elősegítő eszközökkel (szkenner, leolvasó).

Az épület egész területén ingyen wifi érhető el. A szolgáltatást minden beiratkozott olvasó, illetve intézménylátogató használhatja. Ez teszi lehetővé, hogy az olvasóteremben pl. saját laptopon is tájékozódhat az olvasó érdeklődési területének megfelelően.

A 2020-as évben teljes intenzitással megkezdődött a gépi kölcsönzésre való átállás. A régi hibrid, tasakos és gépi rendszert fokozatosan állítjuk át kizárólag a számítógépes kölcsönzésre. Ezzel a teljes gyűjteményfejlesztés az elektronikus térben történik, az olvasói nyilvántartás átállítása folyamatos.

Az intézmény honlapja www.szoboszlokultura.hu folyamatos fejlesztés alatt áll, 2020-tól online katalógusunkban is böngészhetnek az olvasók. A kor követelményeinek megfelelően a közösségi médiában is jelen vagyunk, az intézmény Facebook oldala folyamatosan frissülő információival ad hírt az elkövetkezendő programokról, neves helyi eseményekről.

Az intézmény rendszergazdai feladatait, a számítógépek karbantartását szerződés alapján külső cég végzi, akivel a feladatok ellátásában napi kapcsolatban állunk.

5. Gyűjteményi Információk

a.) Gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A könyvtár gyűjteménye az intézmény első és második emeletén a felnőtt és gyermek részlegekben található, szabad polcos raktári rendben, 500 négyzetméteren. A raktári állományrész az alagsori részben, 36 négyzetméteren található.

A könyvtár helyiségei a folyamatos állománygondozási munkálatok mellett - raktári rendtartása, állománygondozás, selejtezés - megfelelő és esztétikus tereket biztosítanak a gyűjtemény elhelyezése és a könyvtárhasználat számára.

A gyűjtemény gyarapítása a nyilvános könyvtári ellátásról szóló jogszabálynak megfelel, a fenntartó biztosítja a kötelező könyvtári beszerzési normatívát, valamint a működéshez szükséges egyéb forrásokat.

A gyűjtemény fejlesztése a Gyűjtőköri Szabályzat alapján történik, összhangban a nyilvános, általános gyűjtőkörű, települési közművelődési könyvtárak feladatellátásával.

b.) A gyűjtemény feltárása

A gyűjtemény feltárása Huntéka Könyvtári Integrált rendszerben történik, a feladatot szakképzett feldolgozó könyvtáros végzi. Az egyszerű és csoportos leltárkönyvek, gyarapodási jegyzékek a leltár modulban találhatóak, itt kerülnek nyilvántartásba vételre a beszerzett dokumentumok a számlák alapján és azok adataival.

A nyilvántartásba vételt követően történik az adatbázis építése, a katalogizálás, amely a dokumentum feltárását és visszakereshetőségét biztosítja.

A feltáráshoz biztosítottak mind a tárgyi, mind a személyi feltételek. A Huntéka rendszer karbantartása, frissítése, és szakképzett, gyakorlott könyvtáros szakemberek alkalmazása a jövőben is megfelelően feltárt, visszakereshető és használható gyűjteményt biztosíthat a felhasználók számára.

c.) Állományvédelem

A könyvtári terek, helyiségek klimatizáltak, a fűtés szabályozható, a szellőztetés megoldott, állományvédelmi szempontból extrém fizikai hatásnak nem kitett a gyűjtemény. A kölcsönző helyiségekben elhelyezett kamerarendszer biztosítja az állomány egyéb szempontú védelmét.

d.) Digitalizálás

A digitalizálás kiemelt és fontos feladat elé állítja a könyvtárakat, könyvtárosokat. Megyénkben a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár irányításával a Hajdú-Bihar megyei Közös Katalógus, a Jadox helytörténeti és helyismereti adatbázis használatával történik ez a munkafolyamat.

2021 januárjában felvettük a kapcsolatot a megyei könyvtár helytörténeti osztályával, akik eddig Hajdúszoboszló digitális sajtófigyelését végezték a négy helyi megjelenésű időszakos kiadvány feldolgozásával. Ezt a feladatot 2021-től már teljes egészében könyvtárunknak kell ellátnia, mivel a megyei könyvtárban is kevés a szakmai munkaerő a 2020. évi közalkalmazotti státusz elvétele és a nagy fluktuáció miatt.

Könyvtárunkban egy szakképzett könyvtáros kolléga betanítása és betanulása zajlik jelenleg, aki a helyi kurrens sajtófigyelést, aprónyomtatványok, választási anyagok, plakátok, meghívók összegyűjtését és a digitalizálás, adatbázis építés munkafolyamatait, valamint a retrospektív helytörténeti, helyismereti feldolgozó munkát végzi egyéb könyvtárosi feladatai mellett.

6. Szolgáltatások

A 2021. év elejét a könyvtári szolgáltatások terén továbbra is a koronavírus járvány határozta meg.

Az alapszolgáltatásokat, a márciusi kényszerű zárásig gyermekek és felnőttek egyaránt igénybe vették. Miután a helyzet, illetve a szabályok lehetővé tették, beoltott olvasóink egyre nagyobb arányban újra látogatni kezdték könyvtárunkat. Az oltásoknak köszönhetően 2021 márciusától már az oltási igazolvány felmutatásával a betegség ellen védett olvasóink újra személyesen is átléphetik az intézmény kapuit. Oltással nem rendelkező olvasóink számára közkívánatra

továbbra is megtartottuk a 2020. december 1-jén beindított Karantén Könyvtár szolgáltatásunkat. Ez a könyvtárhasználati lehetőség olyan sikeresnek bizonyult, hogy a kezdeti heti 1 alkalom után, később hetente kétszer, kedden és csütörtökön 09:00-11:00 és 14:00-17:00 óra között is kiszolgáltuk az olvasói igényeket, az intézmény e célra kialakított földszinti helyiségében.

A könyvtár dolgozói a bezárás alatt karantén könyvtár szolgáltatást biztosítottak az olvasók számára, miközben elvégezték a könyvtári állomány selejtezését, a könyvtári alapidokumentumok felülvizsgálatát. Miután oltott olvasóink már látogathatták a könyvtárat a Karantén Könyvtár szolgáltatás szükségessége heti egy alkalomra (minden csütörtök) csökkent. A könyveket a <http://opac3.hajduszoboszlo.monguz.hu/> internetes oldalon választhatták ki. A kiválasztott könyveket összekészítettük az olvasók kérésének megfelelően.

A 2021-es év egyik legnagyobb vívmánya, hogy a <http://opac3.hajduszoboszlo.monguz.hu/> internetes oldal most már a nap 24 órájában elérhetővé vált az olvasók számára. Ezen belül a felhasználók vonalkód és jelszó segítségével hosszabbítást vagy akár félre tételt is kezdeményezhetnek.

Kapcsolatunk a település oktatási és nevelési intézményeivel szakmai szempontból példaértékű.

A Kincskereső olvasásnépszerűsítő vetélkedőt az alsós, illetve a felsős korosztály számára rendeztük meg. A pandémia miatt a 2021-es évben sajnos mind az alsós, mind pedig a felsős verseny elmaradt, a 2022-es évtől azonban a már újraindult vetélkedőkben intézményünk továbbra is fontos szerepet tölt be. Az előző évvel ellentétben megtarthatuk névadónk születésének évfordulóját. A felnőtt- és gyermekkönyvtár a korlátozások feloldását követően rendszeresítette olvasás népszerűsítő foglalkozásait, ill. író-olvasó találkozóit (pl. Bieliczkyé Buzás Éva, Bauer Barbara, Bosnyák Viktória).

Az oltásoknak köszönhetően jelentősen javult vírushelyzetben a teljes nyitást követően megszervezésre került több író-olvasó találkozó, mind helyi (például Bieliczkyé Buzás Éva), mind pedig országosan ismert szerzők (például Bauer Barbara) is meghívásra kerültek. Megszervezésre került több könyvtári óra is az óvodás korosztálytól egészen a középiskolás osztályokig. A kialakult jó kapcsolatoknak köszönhetően, ezen rendezvényeinken mindig nagy számban képviseltették magukat a látogatók.

A kényszerű zárva tartás sajnos korlátozott rendezvényszervezési lehetőségeket is jelentett. Az intézmény facebook oldalán a Karantén Könyvtár híre egyre több helyi lakoshoz jutott el. Rendszeresen megemlékeztünk jelentős, nagy évfordulókról, ünnepnapokról, írók, költők születésnapjáról könyves hivatkozásokkal kiegészítve. Ezek az online megjelenések csak részben pótolták az olvasókkal való személyes kapcsolattartást, híreink tetszésnyilvánításban és megosztásban részesültek a felhasználók részéről.

A teljes nyitást követően újult erővel, még inkább az olvasói igényeknek megfelelően próbáltuk és próbáljuk azóta is bővíteni mind a felnőtt mind pedig a gyermekkönyvtár állományát.

7. Minőségirányítás

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár közművelődési tevékenységéért már két alkalommal megkapta a Minősített Közművelődési Intézmény Címet.

Könyvtárunkban is évek óta kidolgozás alatt áll a minőségirányítás folyamata. Ennek előkészítésében segítségünkre van a megyei könyvtár, amely a témához köthető szakmai napokkal, szakértői előadásokkal vállalta magára a folyamat lemodellezését.

A könyvtári minőségirányítási szempontok: teljes elkötelezettség, partnerközpontúság, a vezetőség felelőssége, folyamatos képzés, továbbképzés, stratégiai tervezés, folyamatközpontúság, értékelés, önértékelés, elismerés, dokumentálás, adatgyűjtés, motiváció.

A fenti szempontrendszer figyelembevételével lépésenként kívánjuk bevezetni a minőségbiztosítási rendszert. Ennek első lépéseként tervezzük újra elindítani könyvtárunkban a használói elégedettségmérést.

A megvalósítás lépései 1. Az, önértékelési folyamat kialakítása: résztvevők, feladatok, határidők meghatározása 2. Az önértékelés lebonyolítása: egyéni értékelés és konszenzusos csoportos értékelés külső vagy belső szakértő segítségével. 3. Értékelési szabályzat (eszközök és források értékeléséről), ösztönzési, motivációs stratégia kialakítása 4. A munkatársi önértékelés szempontjainak meghatározása. 5. A munkatársak vezetőség részéről történő értékelési rendszerének kidolgozása: a munkatársak önértékelése, vezetői értékelés, az értékelések összevetése, megbeszélése. 6. A munkavégzéshez szükséges megfelelő munkakörülmények biztosítása: a munkahelyek kialakításának általános szabályai alapján.

A könyvtári minőségfejlesztés munkánk részét képezi már jelenleg is illetve a jövőben is kiemelt helyet foglal el stratégiai céljaink között. Ennek megalapozásaként elsődleges célunk a könyvtári gyűjtemény rendbetétele. A leltározással, apasztással, törléssel kapcsolatos feladatokat szükséges elvégezni, valamint rendezni az adatbázis szerint fellelhető, de a szabadpolcokon és raktárban nem található dokumentumok sorsát. Régi-új kollégánk elvégezte a Minőségirányítás a könyvtárban tanfolyamot.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Könyvtárunk tudomány kutatást nem végez, saját kiadványunk jelenleg nincs. Témafigyelést és szakirodalmi kutatást a gyűjtemény mélységének függvényében végzünk, kielégítve a helyi igényeket.

Olvasói igény és kérés esetén az Országos Dokumentumellátási Rendszerbe (ODR) bekapcsolódva, a könyvtárközi szolgáltatás keretén belül elsődlegesen a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárából, mint országos gyűjtőkörű második nemzeti könyvtárból, a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtárból kérünk dokumentumokat a felhasználók számára. De ha a felhasználói igény úgy hozza, az ODR rendszeren keresztül az ország minden nagyobb könyvtára az olvasóink rendelkezésére áll.

9. Partnerségi együttműködések

Könyvtárunk a partneri kapcsolatokat szerződésben szabályozza. Kiemelt partnereink a városban működő nevelési-oktatási intézmények. A közoktatási együttműködés céljai között említhető az integrált kulturális és szabadidős tevékenységek lehetőségének megteremtése, az iskolai nevelésben meghatározott oktatási, képzési célokkal összehangolt könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése.

Sajnos 2021-ben a koronavírus újbóli feltörése miatt a Kincskereső vetélkedő áttolódott a következő évre. Ezen kívül megvalósult a „Könyvtárnépszerűsítő” foglalkozássorozat a Bárdos Lajos Általános Iskola, a helyi óvodák kis és nagycsoportosaival és a Hőgyes Endre Gimnázium

tanulóival. Olvasási kompetenciafejlesztést és az olvasás szeretetét átadó író-olvasó találkozók, mesealkalmak valósulhattak meg Bosnyák Viktória írónő, ill. Dudás Győző illusztrátor meghívásával. Valamint a Nefelejcs Bábszínház teltháznak örvendett, amikor a „Boribon autózik” c. mese báb formájában jelent meg a kicsik és nagyok előtt egyaránt. Nyáron több alkalommal megszerveztük a helyi iskolában táborozó gyerekeknek a kutyás érzékenyítő foglalkozást és több alkalommal papírszínház és kézműves foglalkozás is fogadta őket. Hétvégenként pedig a családok örülhettek színesebbnél színesebb programnak. Váradi Zoltán a debreceni Természettár vezetője az Állatok rejtőzködéséről mesélt a gyerekeknek. Író-olvasó találkozó keretében a felnőtt olvasóink találkozhattak Bauer Barbara írónővel és Bieliczkyné Buzás Éva hajdúszoboszlói lakossal, aki számos alkalommal publikált a Szókimondóba, Bieliczky Joó Sándor felesége. Sándor regionálisan is ismert író, költő, akiről felesége mindig csillogó szemekkel beszél, amikor felkérés érkezik egy-egy kiállításra vagy beszélgetésre.

Az óvodai és iskolai partnerségi összefogás is sikeresnek mondható, több alkalommal látogattak el a könyvtárunkba. Közgyűjteményi területen is igyekeztünk a regionális és helyi intézményekkel együttműködni. A sikereket szeretnénk továbbvinni a következő évre is.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

A járványügyi helyzet 2021-ben is indukálta a közösségi médiában megjelenő könyvtári hírek számának növelését. Ez egyrészt jó, mert ekkor sem engedték el az olvasók kezét, kihasználva az interneten való megjelenés lehetőségeit, másrészt sajnos október közepétől le kellett mondanunk a könyvtár közösségi térként nyújtott lehetőségeiről.

Digitális online tartalmaink mindenkor forrásmegjelöléssel többnyire elnyerték az emberek tetszését. Az elektronikus írott sajtóban a megjelenések száma némileg visszaesett az előző évekhez képest.

11. Szakmai együttműködés a megyei könyvtárral

Könyvtárunk számára a 2021. év is több ok miatt is rendhagyónak bizonyult, hasonlóan az ország sok könyvtárához. A vírushelyzet alakulásának függvényében a megyei könyvtár mindig biztosította könyvtárunk számára a szükséges információt a könyvtári működésre, szolgáltatásokra vonatkozóan.

Az új, szakképzett, diplomás könyvtáros kollégák közül hárman korábban is jó szakmai kapcsolatot áptak a Méliusz Módszertani Központ munkatársaival, akik szükség esetén személyesen és egyéb infokommunikációs csatornákon is gyors és hatékony szakmai segítséget nyújtottak.

Jelenleg is zajlik az állomány múltbeli, de a jelenben is ható hiányosságainak feltárása, rendezése, előkészület egy soron kívüli, teljes körű állományellenőrzésre, melyhez szintén a Méliusz Módszertani Központ munkatársainak szakmai állásfoglalását és útmutatását vesszük majd igénybe.

12. A koronavírus-járvány okozta változásokról

A 2021-es év folyamán a pandémia megkövetelte, hogy a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár továbbra is betartsa a fokozott higiéniai szabályokat. Az épület aulájában,

munkába érkezéskor megtörtént a kezek sterilizálása a kihelyezett fertőtlenítővel. Minden mosdó mellé kézfertőtlenítő gél, vagy spray került kihelyezésre. A gyakran érintett felületeket a megszokottnál sűrűbben fertőtlenítették a technikai munkatársak. A helyiségek levegőjét naponta többszöri szellőztetéssel tartottuk frissen, szájmaszkot saját és környezetünk egészsége védelme érdekében folyamatosan viseltünk. A zárva tartás ideje alatt megtörtént az állomány portalanítása és általános nagytakarítást, fertőtlenítést végeztünk. Nyomon követtük a járványhelyzethez kapcsolódó aktuális kormányrendeleteket, valamint figyelembe vettük a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár koronavírus helyzethez kapcsolódó útmutatásait.

Folytattuk a járványügyi szabályok betartása mellett a már 2020. december 1-jén elindított **„Olvasok a karantén idején”** elnevezésű könyvkölcsönzési szolgáltatásunkat, ami „Karantén Könyvtár” néven vonult be a köztudatba. A szolgáltatást a zárva tartás ideje alatt biztosítottuk. A 2021 márciusától májusig tartó átmeneti időszakban már csak az oltatlan Olvasók kölcsönzési igényeit láttuk el az erre a célra kialakított helyiségben. A kölcsönzés hosszabbításában a szokásosnál elterjedtebbé vált a kölcsönzési határidő online vagy telefonos hosszabbítása. Több olyan távoli szolgáltatást is működtettünk, amelyet már a járvány előtt is igénybe lehetett venni könyvtárunkban, így most is változatlanul üzemelt (távoli ügyintézés, előjegyzés). A könyvek visszavétel után ózonos fertőtlenítésen estek át és elkülönítve tároltuk pár napig visszaosztás előtt. A pandémiára való tekintettel az olvasóknak nem számoltunk fel késedelmi díjat a késésre, azok törlésre kerültek.

Bizakodással tölt el bennünket, hogy digitális kínálatuk még jobb feltételekkel való elérhetővé tételével, az online tartalomszolgáltatás előtérbe helyezésével - ingyenes adatbázisokat tettünk elérhetővé az intézményi facebookon -, valamint a hagyományos szolgáltatások járványhelyzettel összeegyeztethető működési modelljének kialakításával továbbra is alkalmazkodni tudunk az új feladatokhoz, kihívásokhoz, az új munkafeltételekhez. A világjárvány 2021-es kihívásai még több kreativitást és innovatív gondolkodást igényeltek, ám ez az év új lehetőségeket kínált arra is, hogy megvizsgáljuk a már meglévő szolgáltatásainkat, eredményeinket és azt, hogy hogyan válhatunk a szervezetünk stratégiai segítségére.

Bízunk abban, hogy az újrainvitással közelebbi személyes kapcsolatot alakíthatunk ki olvasóinkkal, hiszen célunk az olvasóbarát könyvtár működtetése.

Intézményünk szakmai tevékenységével 2021-ben megvalósította a kitűzött célokat, feladatokat.

Hajdúszoboszló, 2022.03. 10.

Dr. Sós Csaba
igazgató